

Örebro universitet
701 82 ÖREBRO

Datum 2005-04-26
Dnr 32-2004-0519

Örebro universitets årsredovisning 2004

Rikskrevisionen har granskat Örebro universitets årsredovisning, daterad 2005-02-18. Syftet har varit att bedöma om årsredovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut.

Rikskrevisionen vill efter granskning av årsredovisningen och avlämning av revisionsberättelsen fästa styrelsens uppmärksamhet på nedanstående. I samband med granskning av årsredovisningen har vi även följt upp iakttagelser från föregående år avseende universitetets projektredovisning. Iakttagelserna från denna granskning avrapporteras nedan.

Innehållet i rapporten har faktagranskats av representanter för myndigheten.

Granskningen av 2004 års verksamhet har utförts i samarbete mellan revisorerna Anna Lagerkvist, Anna Nording och Marie Örtengren.

Rikskrevisionen önskar information senast 2005-06-07 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Allvarliga brister i projektredovisningen kvarstår

Rikskrevisionen och dessförinnan även Rikskrevisionsverket har tidigare¹ rapporterat brister i universitetets hantering och redovisning av externfinansierade projekt till både universitetets förvaltning och till universitetets styrelse. Styrelsen informerades om dessa brister efter 2003 års granskning.

Universitetet har genomfört förbättringar inom området under år 2004. (Nya rutiner för redovisning har införts, och en genomgång av alla större projekt har utförts som en rättelseåtgärd inför övergången till den nya redovisningsmodellen och kodplanen som gäller fr.o.m. år 2005.) Vi kan konstatera att det, trots genomförda förändringar, kvarstår brister i redovisningen av externfinansierade projekt. Årets uppföljande granskning av projekt omfattar intervjuer med representanter från ekonomienheten och två olika institutioner. Vi har även stickprovsvis granskat 15 större projekt och funnit brister i nio av dessa.

Bristerna kan indelas i olika kategorier.

- Vissa fel kan hänföras till kategorin bristande ”ordning och reda”. Dessa brister i ordning och reda kan förklaras av personalbrist, otydliga eller

¹ RiR revisionsrapport samt RiR revisionspromemoria dnr 32-2003-0324 daterade 2004-03-26 resp. 2004-05-10. RRV revisionspromemoria dnr 30-2002-0457 daterad 2003-04-29.

otillräckliga anvisningar eller liknande orsaker. Exempel på bristande ordning och reda som vi sett i våra stickprov är följande:

- Underlag kan inte styrkas för samtliga granskade projekt, på så vis att redogörelse för totala intäkter och kostnader inte har kunnat visas för ett större projekt eller att avtal inte har presenterats.
- Rekvirering av bidrag släpar efter
- Projekt har inte avslutats i tid

Andra fel är av mer principiell karaktär. Iakttagelserna illustrerar också att det brister i lärosätets styrning inom området.

- Hit hör brister som riskerar att leda till en felaktig och därmed otillåten finansiering av verksamheten. Dessa har ofta sin grund i brister i redovisningen enligt nedanstående punkt.
- Vidare finns risk för att rättvisande redovisning av verksamheten inte uppnås. Om redovisningen inte är rättvisande ökar risken för att beslut fattas på felaktiga grunder. Följande brister har konstaterats i våra stickprov:
 - Felaktiga principer för fördelning av indirekta kostnader (t.ex. administrationskostnader)
 - Intäkter och kostnader redovisas på fel projekt
 - Blandfinansierade projekt redovisas delvis på fel finansieringsform och på fel verksamhetsgren

Oavsett vilken kategori felen tillhör, kan dess konsekvenser bli allvarliga. Universitetet redovisade under verksamhetsåret 2004 intäkter av bidrag och avgiftsfinansierade uppdrag till sammanlagt 136 miljoner kronor. Detta utgjorde ca 16 % av verksamhetens totala intäkter. Universitetet har uttalat ambitionen att öka den externfinansierade verksamheten. Detta sker inte minst mot bakgrund av att den statliga anslagsfinansieringen har stagnerat under de senaste åren. Risken för att väsentliga fel i årsredovisningen kan uppstå ökar naturligtvis med omfattningen av den externa finansieringen.

Universitetets ledning ansvarar² för att säkerställa att tillämpligt regelverk efterlevs. Detta omfattar både att se till att nödvändiga resurser finns för uppgifterna och att tillräckliga kunskaper om befintliga regelverk som påverkar projektredovisningen finns inom universitetet. Regelverket för externfinansierade projekt och projektredovisning är komplext. Därför är det viktigt att universitetets egna riktlinjer är tydliga och tillämpas enhetligt.

Om styrelsen så önskar, har vi möjlighet att efter överenskommelse presentera våra iakttagelser muntligt och eventuellt mer detaljerat vid ett kommande styrelsemöte. Våra iakttagelser på området kommer redovisas mer detaljerat till ekonomiavdelningen.

Riksrevisionen bedömer att universitetet måste vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att gällande ekonomiadministrativa regelverk samt god

² Högskoleförordningen (1993:100) § 5, Verksförordningen (1995:1322) § 7.

redovisningssed på området kan efterlevas. Vi bedömer att universitetet behöver förstärka den interna styrningen och kontrollen av externfinansierade projekt.

Riksrevisionen rekommenderar att universitetet fattar ett principbeslut för när och vilka direkta intäkter och kostnader som ska gottgöras/belasta projekt som ska gälla gemensamt inom hela myndigheten. Dessutom bör beslut fattas om på vilka grunder indirekta kostnader ska fördelas på projekt. Vi förordar att indirekta kostnader fördelas på basis av verklig resursförbrukning med hjälp av lämplig fördelningsnyckel t.ex. direkta kostnader.

Härutöver bedömer vi att det vore värdefullt om rutinbeskrivningen kompletterades med

- instruktioner avseende de skillnader i regelverk som finns mellan avgifts- och bidragsfinansierad verksamhet
- definitioner av projekt och delprojekt
- ytterligare anvisningar för start och avslut av projekt samt rutiner (avstämningar, krav på underlag vid bokslut och dylikt) i samband med bokslut

Vidare bedömer vi att institutionerna behöver ytterligare information om gällande regelverk för att säkerställa en korrekt och enhetlig tillämpning.

Slutligen tror vi att kvaliteten i redovisningen skulle höjas om den centrala förvaltningen inför ytterligare kontrollåtgärder under såväl löpande år som i samband med bokslut för säkerställa att riktlinjerna efterlevs.

Biträdande revisionschef Marie Örtengren har beslutat i detta ärende.
Revisionsledare Anna Lagerkvist har varit föredragande.

Marie Örtengren

Anna Lagerkvist

Kopia för kännedom:

Utbildnings- och kulturdepartementet